

Vydanie poštovej známky „Insitné umenie z Kovačice vo Vojvodine“

Bratislava, 11. marca 2025

Slovenská pošta vydá 13. marca 2025 poštovú známku „Insitné umenie z Kovačice vo Vojvodine“, s nominálnou hodnotou 3,60 €. Poštová známka rozmerov 54,4 × 44,4 mm, vrátane perforácie, vychádza vo forme upraveného tlačového listu so 4 známkami a s medzihárčím.

Na poštovej známke je obraz od najznámejšej predstaviteľky kovačickej insity Zuzany Chalupovej s názvom „Ideme do práce“, zo zbierkového fondu Slovenskej národnej galérie v Bratislave, ktorej vydanie bolo plánované ešte v roku 2024 na propagáciu zaradenia tohto výnimočného výtvarného prejavu do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO. Na medzihárčí je detail z toho obrazu.

Súčasne s poštovou známkou bude vydaná obálka prvého dňa s pečiatkou FDC, s dátumom 13. 3. 2025 a domicilom mesta Bratislava. Motívom prítláče je dielo insitného umelca Pavla Hajka, zobrazujúce kohúta na tekvici. Motív FDC pečiatky je detail z obrazu „Tri nevesty“ od insitnej umelkyne Zuzany Vereski. Autorom výtvarného návrhu poštovej známky, medzihárčia, prítláče na FDC, FDC pečiatky, ako aj rytiny poštovej známky a FDC obálky je Mgr. art. Jozef Česla.

Kovačické insitné umenie predstavuje jedinečný fenomén výtvarného prejavu maliarov samoukov slovenskej národnostnej menšiny žijúcej v Srbsku. Spája sa predovšetkým s obcou Kovačica vo Vojvodine, kde toto umenie získalo svoje základy a kde pôsobí najväčší počet

Kontakt

Mgr. Martin Guzi

hovorca, Slovenská pošta, a.s. e: guzi.martin@slposta.sk w: www.posta.sk

umelcov. Kovačica sa tak stala synonymom tohto autentického štýlu, ktorý získal svetové uznanie a v roku 2024 bol zapísaný na Reprezentatívny zoznam nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva UNESCO.

Korene insitného umenia v Kovačici siahajú do 30. rokov 20. storočia, keď miestni obyvatelia začali na plátne zachytávať každodenný život, tradície, folklór a prírodnú krásu svojho prostredia. Priekopníkmi tohto umenia boli Martin Paluška a Ján Sokol, ktorých nasledovali ďalší maliari, predovšetkým z Kovačice a Padiny. Všetci boli samoukovia, ktorým maľovanie slúžilo na vyjadrenie spomienok, pocitov a lásky k rodisku. Tvorba kovačických maliarov je charakteristická žiarivými farbami, idealizovanými postavami a bohatými detailmi, ktoré vytvárajú jedinečnú atmosféru. Diela sú plné farebnosti a detskej úprimnosti, čo ich v rámci svetového naivného umenia robí výnimočnými. Maliari využívajú prevažne olejové farby a uprednostňujú jasné odtiene, ktoré podčiarkujú ich pozitívny pohľad na svet.

Najznámejšími predstaviteľmi kovačickej insity sú Zuzana Chalupová a Martin Jonáš, ktorých diela získali medzinárodné uznanie a sú prezentované na prestížnych výstavách. Ich umelecké dedičstvo inšpiruje nové generácie maliarov, ktorí pokračujú v tradícii a rozvíjajú tento výtvarný jazyk.

V Kovačici v roku 1955 začala pôsobiť Galéria ľudových maliarov, ktorá je v súčasnosti známa pod názvom Galéria insitného umenia a je strediskom prezentácie a propagácie tohto štýlu. Ďalšia významná galéria, ktorá tiež slúži ako centrum pre uchovávanie a propagáciu insitného umenia, je súkromná Galéria Babka, založená v roku 1991. Kovačická insita tak zostáva živým a ceneným prejavom slovenskej vojvodinskej kultúry vo svete.

Slovenská pošta pristúpila k realizácii tejto emisie na podnet Srbskej pošty v rámci aktivít smerujúcich k zaradeniu kovačickej insity do Zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO. Emisia je preto tvorená dielami viacerých autorov Zuzany Chalupovej (poštová známka), Pavla Hajka (prítlač FDC) a Zuzany Vereski (FDC pečiatka). Známkou vytlačila technikou oceľotlače z plochej platne v kombinácii s ofsetom spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o.

Kontakt

Mgr. Martin Guzi

hovorca, Slovenská pošta, a.s. **e:** guzi.martin@slposta.sk **w:** www.posta.sk